

ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ

№, дата на получаване	Въпрос	Разяснение от Управляващия орган (УО)
Дата на публикуване на разясненията от УО: 19.07.2024 г.		
Запитване № 1, 11.07.2024 г.	<p>Здравейте,</p> <p>Във връзка с допустимите разходи по процедурата, допустимо ли е да бъде заложено като разход СМР на покрив на сграда, където ще бъдат поставени фотоволтаици, закупени по същия проект</p> <p>Поздрави,</p>	<p>Разходите за „СМР на покрив на сграда“ не попадат в допустимите разходи по т. 1.1.6 от раздел 14.1 на Условието за кандидатстване (УК).</p> <p>Съгласно т. 3 от раздел 14.1 на УК: <i>„За целите на настоящата процедура строително-монтажните работи (СМР) включват монтаж на допустимите машини, съоръжения, оборудване и инсталации като (неизчерпателен списък): изграждане на постаменти и/или фундиране, кофражни работи, бетонови работи, полагане на настилки, хидроизолационни работи, изграждане на метална конструкция, заваръчни работи, електро и други, с изключение на недопустимите разходи по т. 20 от раздел 14.3“.</i></p> <p>В допълнение, съгласно т. 20 от раздел 14.3 на УК не са допустими <i>„Разходи за извършване на СМР за изграждане/реконструкция/ремонт на сгради (административни, производствени, складови), навеси, огради, вертикална планировка, озеленяване, освен монтаж на допустимите съоръжения, машини и оборудване“.</i></p> <p>В описания в запитването случай, като допустими могат да бъдат разходи за <i>„изграждане на метална конструкция“</i> за монтаж на фотоволтаичните панели, включени в проектното предложение. Останалите разходи, свързани с</p>

ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ

ремонта на покрива, трябва да бъдат включени в таблица 2 на бизнес плана, в случай на необходимост.

Запитване № 2, 12.07.2024 г.

Земеделски производител съм. Отглеждам лавандула /етерично маслени и медицински култури/. Имам дестилерия и добивам масло от лавандула. Искам да си изградя фотоволтаична централа за собствено потребление. Допустим ли съм?

Запитването не съдържа цялата необходима информация за предоставянето на еднозначен отговор – не е посочена правната форма на кандидата, както и друга информация относно изискванията към кандидатите в раздел 11.1 и 11.2 от УК.

Кандидатите земеделски стопани са допустими за подпомагане, ако отговарят на изискванията на т. 2 (да са регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите) и т. 3, 4, 5, 6 и 14 от раздел 11.1 на УК и не попадат в недопустимите кандидати от раздел 11.2 на УК. Обръщаме внимание, че може да кандидатствате и като кандидат по т. 1, буква „в“ от раздел 11.1 на УК, ако при проверката по т. 12 от раздел 11.1 на УК се докаже, че за 2021, 2022 и 2023 г. имате код на основната и допълнителните икономически дейности, свързани с дейности по преработка на земеделски суровини, както и отговарят на останалите условия за допустимост на кандидатите.

Изграждането на фотоволтаична инсталация е допустим разход по процедурата, ако са спазени всички изисквания за допустимост на дейностите и разходите, посочени в раздел 13 и раздел 14 на УК.

Следва да имате предвид, че разясненията по реда на чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕФСУ се предоставят по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати.

В допълнение, уточняваме, че окончателното решение относно допустимостта на кандидатите ще бъде вземано от

ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПЕРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ

Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима специфична информация за предприятието и проектното предложение.

Запитване № 3, 16.07.2024 г.

Уважаеми дами и господа,
Във връзка с текущият прием по процедура BG06RDNP001-4.018 "Целеви прием за инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, вкл. ВЕИ" бихме искали да получим отговор на следният въпрос: Допустимо ли е в настоящият прием да се кандидатства за строително-монтажни работи като самостоятелен разход, които са свързани с монтаж на оборудване за пречистване на отпадни води от производство, за които в момента се изпълнява одобрен проект по предходна процедура BG06RDNP001-4.015 по същата подмярка 4.2 и в който оборудването е част от одобрените и заявени разходи. Имайки предвид, че съгл. 14.1 "Допустими разходи" от условията за кандидатстване и по-конкретно т. 1.1.6 строително-монтажните работи са допустими, ако са пряко свързани с изпълнението на дейности по проектното предложение. В тази връзка не става категорично ясно дали допустимите разходи за строително-монтажните работи са единствено за оборудване, за което се кандидатства в настоящият прием или по принцип за оборудване за пречистване на води закупено със собствени средства или чрез друго финансиране и което не е част от заявените разходи по проекта, с който се кандидатства по настоящата процедура. Предварително благодаря за вашето становище.

С уважение,

Съгласно чл. 26, ал. 1 от ЗУСЕФСУ „Ръководителят на управляващия орган на програмата, съответно на водещата програма утвърждава за всяка процедура насоки и/или друг документ, определящи условията за кандидатстване и условията за изпълнение на одобрените проекти“.

В тази връзка, условията за допустимост на кандидатите, дейностите и разходите се отнасят конкретно за подадените проектните предложения по настоящата процедура. Както е посочено и в т. 3 от раздел 14.1 на УК, разходите за строително-монтажни работи по т. 1.1.6 от раздел 14.1 на УК, включват монтажа на допустимите машини, съоръжения, оборудване и инсталации, посочени в т. 1.1.1-1.1.5 от раздел 14.1 на УК, включени в проектните предложения по настоящата процедура.

Запитване № 4, 16.07.2024 г.

Здравейте,

ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ

Вземайки предвид това, че голяма част от проектите по процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.001 бяха с период за изпълнение, който до голяма степен съвпада с пандемията от COVID-19. Пандемия, която напълно промени пазара, доведе до големи изменения в нагласите на потребителите и в много случаи превърна инвестирането в ДМА във високо рисково начинание. Един от резултатите от пандемията беше прекратяването и неизпълнението на договори по тази конкретна процедура. Във връзка с горното, моля за отговор на следния въпрос:

Кандидати по настоящата процедура, които са били одобрени за финансиране, подписали са договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, но са прекратили и/или не са изпълнили своите договори по процедура BG06RDNP001-4.001, ще получат ли точки по критерия за оценка № 2.1? Предвид това, че тези фирми не са получили никакво финансиране и нямат вина за възникването на COVID-19 пандемията, искрено се надявам отговорът ви да е положителен, защото противното ще значи, че тези дружества ще бъдат наказани още веднъж и ще бъдат дискриминирани.

Съответствието с критерий за оценка № 2.1 от раздел 22.1 на УК се извършва съгласно методиката по т. 3 от раздел 22.2 на УК: „3. Проектни предложения, представени от кандидати, които не са одобрени за подпомагане по подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ (критерий за оценка № 2.1) са такива, представени от кандидати, които не са одобрени за подпомагане със заповед на изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ по реда на Наредба № 20 от 27 октомври 2015 година и/или нямат изпратена покана за сключване на административен договор по процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.001, № BG06RDNP001-4.014 и № BG06RDNP001-4.015 по подмярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ (извършва се служебна проверка).“

В тази връзка и в контекста на Вашето запитване, проектно предложение подадено от кандидат, който има сключен договор по процедура BG06RDNP001-4.001, няма да бъде оценено за съответствие по критерий за оценка № 2.1 и няма да получи точки по критерия, независимо дали договора е прекратен или неизпълнен.

Запитване № 5, 17.07.2024 г.

Уважаеми дами и господа,
Отправлям искане за разяснение по процедура № BG06RDNP001-4.018 „Целеви прием за инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ“ по подмярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020г. Като млекопреработвателно предприятие отговаряме на всички условия за допустимост на кандидатите по процедурата. При производството на кашкавал се отделя суроватка /цвик, който

Във връзка с поставения въпрос, УО прави уточнение, че разходите за „оборудване за оползотворяване на отпадна суроватка от производство на кашкавал /цвик / за производство на айран“ и „оборудване за филтриране на отпадна суроватка от производство на сирене за производство на саламура за сирене“ не попадат в допустимите разходи в раздел 14.1 на УК.
Съгласно дефинициите в УК, „оползотворяването на отпадък и остатък от преработката“ е свързано с използването им като гориво или по друг начин за

ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПЕРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ

бихме искали да използваме повторно като го влагаме в производството на айран. Цвикът съдържа полезни вещества и сол, които могат удачно да се използват при производството на естествен, с отлични вкусови качества и много полезен айран. При този вид оползотворяване на цвика от една страна ще се редуцира значително количеството потребявана вода – при класическата технология се добавя вода, а не суроватка. От друга страна най-същественото предимство на този метод ще бъде отпадането на необходимостта отпадъчният продукт цвик да се пречиства. Методът е щадящ околната среда поради оползотворяването на отпадъчен продукт, който замърсява водите. При производството на сирене също се отделя суроватка, която бихме искали да оползотворим следфилтрация за приготвяне на саламура за сирене. По този начин отново се оползотворява отпадък като се постига спестяване на сол и млечна киселина, които при класическата технология трябва да се добавят към вода за производството на саламура. При оползотворяването на суроватката от сирене за саламура отново се постига значителна икономия на вода като не се допуска замърсяване и не се налага допълнително пречистване на отпадъчния продукт.

Въпросът ни е следния - допустими ли са по процедура № BG06RDNP001-4.018 инвестиционни разходи за:

1. оборудване за оползотворяване на отпадна суроватка от производство на кашкавал /цвик / за производство на айран
2. оборудване за филтриране на отпадна суроватка от производство на сирене за производство на саламура за сирене.

получаване на енергия.

Дата на публикуване на разясненията от УО: 29.07.2024 г.

Запитване № 6, 19.07.2024 г.

Ние преработваме билки от регистрирани ЗП, с КИД 21.20 Производство на лекарствени продукти. Кодът, с който сме включва в себе си и преработка според КИД2008. Допустим

В клас 21.20 „Производство на лекарствени продукти“ са включени различни дейности, свързани с производството на лекарствени продукти, включително „обработка

ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ

код ли е 21.20 според условията за кандидатстване?

*(смилане, стриване, раздробяване) на растителни суровини за производство на лекарствени продукти“.*Преработката на билки попада в допустимите сектори в раздел 13.1 на УК. В тази връзка, по настоящата процедура може да бъде допустимо проектно предложение за инвестиции в обект за преработка, в който съгласно технологичния проект се извършва преработката на земеделски суровини от първичното селскостопанско производство (билки) в лекарствени продукти, като и допустимите разходи от раздел 14.1 на УК също трябва са пряко свързани само с тази дейност.

Предвид липсата на информация за крайния продукт и необходимите за производството му суровини, уточняваме че окончателното решение относно допустимостта на дейностите и разходите ще бъде вземано от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима специфична информация за предприятието и проектно предложение.

Обръщаме внимание, че при необходимост оценителната комисия може да изиска представяне на архитектурно заснемане/инвестиционен проект (т. 7 от раздел 21.2 наУК), както и може да извърши посещение и/или проверка на място за установяване на фактическото съответствие с представените документи (т. 6 от раздел 21.2 на УК).

Запитване № 7, 25.07.2024 г.

Здравейте,
във връзка със стартирал прием на проекти по процедурата, бих искала да получа отговори на следните въпроси:
1.Ще бъде ли допустимо изграждане на фотоволтаична

Във връзка с поставените в запитването въпроси, УО предоставя следните разяснения:

1. По аналогия на условието по т. 10.1 от раздел 13.2, когато сградата, върху чийто покрив ще се монтира

ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПЕРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ

центра на върху покрив на новострояща се сграда (не е въведена в експлоатация)? Сградата е част от съществуващо преработвателно предприятие, което разширява производствените си мощности и ще бъде използвана за производствено складови дейности. За разходите за строежа на сградата няма да се кандидатства и същите ще бъдат отнесени в таблица 2 от бизнес плана. Моля ако е възможно, да дадете разяснение какви документи за строежа на сградата са необходими.

2. На няколко места в УК сте упоменали, че разходите по т.1.1.6 (Строително-монтажни работи, пряко свързани с изпълнение на дейностите по проектното предложение) от Раздел 14.1. е възможно да се извършат след посещение на място. В тази връзка, моля дайте следното разяснение:

2.1. Това важи ли за разходите по т.1.1.4 - Закупуване и инсталиране на инсталации за производство на енергия от ВЕИ ?

2.2. Ако не кандидатстваме за СМР то (1.1.6.), което е част от изграждането и инсталирането на ФЕЦ (1.1.4), ще трябва ли да изчакаме посещението на място за да стартираме изпълнението?

3. В Раздел 14.2, т. 11.2 от УК е включен текст " При заявени разходи по т. 1.1.5 от раздел 14.1, без да са заявени разходи по т. 1.1.4 от раздел 14.1 кандидатите трябва да имат действаща инсталация за производство на енергия от твърди, течни и газообразни горива от биомаса, което се описва в документа по т. 19 от раздел 13.2. Кандидатите трябва да имат валидна гаранция за произход на енергията, налична в „Регистър издадени гаранции“ на електронната страница на Агенция за устойчиво енергийно развитие или да представят документите

фотоволтаичната инсталация е в процес на изграждане и не е въведена в експлоатация, съгласно приложимото законодателство, разходите за изграждане се включват в таблица 2 от бизнес плана (Приложение № 5) и за тях кандидатите са длъжни да представят документите, посочени в т. 10, т. 14 и т. 22 от раздел 24.1 „Списък с общи документи“.

2. Едно от изискванията за възможност към разходите за строително-монтажни работи е да са извършени след посещението на място, което е приложимо и за строително-монтажните работи, свързани с разходите по т. 1.1.4 от раздел 14.1 на УК. В случай, че в проектното предложение са включени само разходи за доставка на разходите по т. 1.1.4 от раздел 14.1 на УК, а разходите за строително-монтажните работи са включени в таблица 2 на бизнес плана (Приложение № 5), не е необходимо да се изчака посещение на място. Следва да имате предвид, че за разходите по т. 1.1.4.1. от раздел 14.1 на УК, във всички случаи се извършва посещението на място, независимо дали проектното предложение включва само доставка или и инсталиране.

3. Допусната е техническа грешка в изречение второ на т. 11.2 от раздел 14.2 на УК.

Както е посочено в раздел 14.2, т. 11.2, изречение първо „При заявени разходи по т. 1.1.5 от раздел 14.1, без да са заявени разходи по т. 1.1.4 от раздел 14.1 кандидатите трябва да имат действаща инсталация за производство на енергия от твърди, течни и газообразни горива от биомаса, което се описва в документа по т. 19 от раздел 13.2“. Във второто изречение се препраща към документ, посочен в т. 28 от раздел 24.1 на УК, съгласно която следва да се представи

ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ

по т. 7 и т. 28 от раздел 24.1 „Списък общи документи“, доказващи наличието на фотоволтаична инсталация."
В тази връзка, моля да отговорите защо документите по т.7 и т. 28 от Раздел 24.1 трябва да доказват наличие на фотоволтаична инсталация при положение, че типа на разходите по т. 1.1.5 са други, несвързани с фотоволтаични инсталации? Това техническа грешка ли е?

„Протокол за извършен монтаж на фотоволтаична система или друг документ, доказващ монтажа от правоспособно лице по чл. 21 от ЗЕВИ и/или договор за доставка на фотоволтаична система/инсталация за производство на енергия от ВЕИ и/или фактури и/или приемно-предавателни протоколи за доставка и/или разрешение за ползване /удостоверение за въвеждане в експлоатация (когато е приложимо) Представя се във формат „.jpg“, „.jpeg“, „.pdf“, „.zip“, „.rar“, „.7z“ и „.docx“. Представят се в случаите на заявени разходи по т. 1.1.4.1 и т. 1.1.5 от раздел 14.1“

В тази връзка, в случаите по т. 11.2 от раздел 14.2 на УК, следвайки логическата последователност на текста документът по т. 28 трябва да доказва наличието на действаща инсталация за производство на енергия от твърди, течни и газообразни горива от биомаса.

Текстът в т. 11.2 от раздел 14.2 на УК следва да се чете:
„11.2. При заявени разходи по т. 1.1.5 от раздел 14.1, без да са заявени разходи по т. 1.1.4 от раздел 14.1 кандидатите трябва да имат действаща инсталация за производство на енергия от твърди, течни и газообразни горива от биомаса, което се описва в документа по т. 19 от раздел 13.2. Кандидатите трябва да имат валидна гаранция за произход на енергията, налична в „Регистър издадени гаранции“ на електронната страница на Агенция за устойчиво енергийно развитие или да представят документите по т. 7 и т. 28 от раздел 24.1 „Списък общи документи“, доказващи наличието на **инсталация за производство на енергия от твърди, течни и газообразни горива от биомаса**“

ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ

№, дата на получаване	Въпрос	Разяснение от Управляващия орган (УО)
Дата на публикуване на разясненията от УО: 31.07.2024 г.		
Запитване № 8, 27.07.2024 г.	<p>Уважаеми дами и господа,</p> <p>Съгласно чл. 147 ал. 2 от ЗУТ "За строежите по ал. 1, т. 14а се представят проектно решение на инженер-конструктор и/или електроинженер с чертежи, схеми, изчисления и указания за изпълнението им и допълнително споразумение към договора за достъп и пренос, сключено между крайния клиент и оператор на електропреносната или на съответната електроразпределителна или затворена електроразпределителна мрежа." Строежите по ал. 1, т. 14а са "изграждане на енергиен обект по чл. 25а, ал. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници с обща инсталирана мощност до 5 MW" - енергийни обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници върху покривни и фасадни конструкции на сгради, присъединени към електропреносната, електроразпределителна или затворена електроразпределителна мрежа и върху недвижими имоти към тях в урбанизирани територии, енергията от които ще се използва само за собствено потребление, като общата инсталирана мощност на енергийните обекти може да бъде до два пъти размера на предоставената мощност, но не повече от 5 MW..</p> <p>Такива ще са съответно и част от обектите, кандидатстващи за финансиране по настоящата процедура. В тази връзка необходимо ли е на етап кандидатстване да се представи проектно решение на инженер-конструктор и/или електроинженер с чертежи, схеми, изчисления и указания за изпълнението им и допълнително споразумение към договора</p>	<p>Посочените документи в чл. 147, ал. 2 от Закона за устройство на територията са основание за издаване на разрешение за строеж и не са включени към изискуемите документи в раздел 24.1 на УК.</p> <p>В тази връзка на етап кандидатстване следва да се представи само разрешението за строеж, както и всички останали изискуеми документи от раздел 24.1 на УК, съобразно включените в проектното предложение дейности и разходи.</p> <p>Обръщаме внимание, че при необходимост оценителната комисия може да изиска представяне на документите, свързани с разрешението за строеж с писмото по т. 7 от раздел 21.2 на УК, както и може да извърши посещение и/или проверка на място за установяване на фактическото съответствие с представените документи (т. 6 от раздел 21.2 на УК).</p>

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

**ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО
ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА
СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ
АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-
2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ**

	за достъп и пренос, сключено между крайния клиент и оператор на електропреносната или на съответната електроразпределителна или затворена електроразпределителна мрежа?	
Запитване № 9, 27.07.2024 г.	<p>Уважаеми дами и господа,</p> <p>В случай, че Кандидат вече има изградена със собствени средства автономна фотоволтаична (соларна) система и иска да кандидатства единствено за закупуване и инсталиране на съоръжения за локално съхранение на произведената енергия (батерии) към съществуващата фотоволтаична система, то тези батерии включени ли са в списъка с референтни разходи?</p> <p>В списъка са включени "Автономни фотоволтаични (соларни) системи", но липсва графа само за батерии. Съответно колко оферти следва да се представят - една или три?</p> <p>И в този случай следва ли да се представя Анализ, удостоверяващ изпълнението на условията по т. 14-15 от Раздел 13.2, „Условия за допустимост на дейностите“, изготвен и съгласуван от правоспособно лице с компетентност в съответната област, вписан в Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране (КИИП)?</p>	<p>Съоръженията за локално съхранение на енергия (батерии) са включени под № 4 в Приложение № 6 „Списък с наименованията на активите, за които са определени референтни разходи“ към УК и за този тип разходи трябва да се представи една оферта в съответствие с т. 10 от раздел 14.1 на УК.</p> <p>Документът по т. 21 от раздел 24.1 на УК се представя при всички инвестиции, свързани с енергия от ВЕИ, включително и в случаите на заявени разходи за батерии по т. 1.1.4.1 от раздел 14.1 на УК. Съгласно т. 19 от раздел 13.2 на УК, анализът трябва да докаже изпълнението на условията по т. 14-18 от раздел 13.2 на УК, както и т. 11.2 и т. 16 от раздел 14.2 на УК, съобразно вида на включените в проектното предложение инвестиции.</p>
Запитване № 10, 29.07.2024 г.	<p>Здравейте,</p> <p>Моля за отговор на следните въпроси във връзка с подготовка на проект по процедура № BG06RDNP001-4.018 - „Целеви прием за инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ“ по подмярка 4.2. от ПРСР 2014-2020г.</p> <p>1. Допустими ли ще са инвестиции за покупка на основание раздел 14.1. Допустими разходи – т. 1.1.3. „Закупуване и инсталиране на оборудване и съоръжения за съхраняване на отпадъчни и технологични води, включително инсталации за пречистването им в преработката и маркетинга“</p>	<p>Във връзка с поставените въпроси представяме следните разяснения:</p>

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

**ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО
ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА
СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ
АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-
2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ**

следните съоръжения използващи, преработващи и пречистващи вода:

1.1. Покупка на пароводен топлообменник, термopомпи Вода-Вода и Въздух-Вода за оползотворяване на отпадъчни технологични води от конвейерни стерилизатори. Преработваме плодове като основните ни продукти са плодови консерви – компоти. В процеса на стерилизация на компотите използваме конвейерни стерилизатори, които консумират пара от парни котли. Чрез въвеждането в експлоатация на посочените термopомпи голямото отпадно количество технологична вода от стерилизаторите ще се пречиства и използва повторно отчасти за охлаждане в стерилизаторите и отчасти за вода в парните котли, което ще намали нуждата от подгръване на топла вода и разходът на природен газ.

За охлаждането на консервите след стерилизацията се използва прясна вода с температура около 20 градуса С. Поради фактът, че използването на пара съвпада с използването на студена вода, е удачно да се инсталира подходяща по мощност термopомпа Вода-Вода, която едновременно и икономично (с едно и също количество ел. енергия) да подгръва и пречиства вода от 20 градуса С до 55 градуса С и да охлажда водата за охлаждане от 20 (и повече) градуса С до 10 (и по-малко) градуса С, като по този начин отпадните технологични води от стерилизатора се оползотворяват повторно, вместо да се изхвърлят. За допълнителното подгръване на вода от 55 до 80 градуса С е удачно да се инсталира подходяща по мощност термopомпа Въздух-Вода, която ще взема топлата вода от първата термо-помпа, ще я пречисти, подгрее до 80 градуса С и ще я вкара в парен котел. При положение, че производствените процеси с използване на пара се извършват в горещите летни месеци, когато сезонно изкупуваме плодове,

1.1 Разходите за „покупка на пароводен топлообменник, термopомпи Вода-Вода и Въздух-Вода“ не са свързани с пречистването на отпадъчни и технологични води и не могат да бъдат отнесени към допустимите разходи по процедурата. От така представеното описание, правим уточнение, че по процедурата могат да бъдат допустими само инвестиции пряко свързани с пречистването на технологични/отпадъчни води, с цел повторното им използване в преработката и маркетинга;

ефективността на термопомпата Въздух-Вода може да е значителна.

1.2. Допустим разход ли ще е обновяване на вентилационната и климатизационната ни система чрез съоръжения, които позволяват студена вода, използвана при измиването на плодовете да се използва преди това за охлаждане на помещенията, преминавайки през нови топлообменници въздух/вода и съоръжения за пречистване. Така значителна част от водата за технологични нужди ще циркулира след пречистване и ще се използва многократно. Основната цел на тези инвестиционни разходи ще е значителна икономия на енергия и потребление на вода, което е в пряка връзка с целите на процедурата - подобряване на цялостната дейност и икономическата ефективност на нашето предприятия чрез минимизиране на основни разходи и подобряване опазването на околната среда чрез намалено потребление на вода и енергия. Ще се постигне екологичен ефект от намаляване на вредните емисии при използване на технологии за производство на топлинна енергия. Посочените инвестиции в термопомпи и обновяване на вентилационната система ще се комбинират и с изграждането на фотоволтаична електроинсталация за производство на електроенергия за собствени нужди в подготвяно от нас проектно предложение по процедура BG06RDNP001-4.018.

2. В раздел 24.1 Списък с общи документи в т. 24 е записано „Предварителен или окончателен договор и/или фактура или други документи с описани вид, количества и цена на готовата продукция посочена в бизнес плана. Представят се във формат „.pdf,.jpg,.xlsx,.xls,.rar,.7z,.zip. Представят се във връзка с изискването на т. 6.2 от Раздел 13.2, без изискване по отношение на количеството на реализираната продукция, както и периода на реализацията.“ Правилно ли разбираме, че ще е

1.2 Посочените в запитването разходи не са свързани с пречистване на газове или води и не попадат в допустимите разходи по процедурата. От така представеното описание, правим уточнение, че по процедурата могат да бъдат допустими само инвестиции пряко свързани с пречистването на технологични/отпадъчни води, с цел повторното им използване в преработката и маркетинга.

В допълнение към отговора по т. 1.1 и 1.2., следва да имате предвид, че разясненията по реда на чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕФСУ се предоставят по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати.

В допълнение, уточняваме, че окончателното решение относно допустимостта на разходите ще бъде вземано от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима специфична информация за предприятието и проектното предложение.

2. Документът по т. 24 от раздел 24.1 се представя единствено с цел удостоверяване на заложените в бизнес плана цени. Обръщаме внимание, че в Условията за изпълнение са включени изисквания по отношение изпълнението показателите на бизнес плана в периода на мониторинг.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

**ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО
ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА
СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ
АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-
2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ**

достатъчно да представим договор или фактура, в който да е заложена продажна цена, идентична с тази, посочена като прогнозна средна цена на съответния вид продукция в Таблица 3: Производствена и търговска програма от бизнес плана като няма да се взема под внимание количеството във фактурата или договора, както и времето на продажба. Тоест този документ следва да удостовери единствено, че заложената прогнозна цена е реалистична на база на издадена фактура или сключен договор или друг документ. Тълкуването ни се базира на текста на т. 6.2 - Кандидатите задължително представят обосновка за продажните цени на посочените в бизнес плана крайни продукти с документа по т. 24 от раздел 24.1 „Списък с общи документи“, без изискване по отношение на количеството на реализираната продукция, както и периода на реализацията.

3. Допустимо ли е изискуемите декларации по образец, част от „Списък с общи документи“ да са с дата, несъвпадаща с датата на подаване на проектното предложение, но по-късна от обявяването на приема по процедурата или след 11.07.2024г.

3. Допустимо е декларациите по образец да са с дата след старта на приема по процедурата и преди подаване на проектното предложение, когато няма изменения в декларираните обстоятелства към датата на подаване на проектното предложение.

**Запитване №
11, 30.07.2024
г.**

Във връзка с публикуваните указания по процедурата, бих искала разяснения по следните въпроси:

1. Допустима инвестиция ли е съоръжение за пречистване на входящи води за последващо използване в производството? Съгласно нашето тълкуване, разходите за допустими към т. 1.1.1. Закупуване и инсталиране на оборудване и съоръжения за пречистване на газове или води; от Раздел 14.1. - 1.1. Разходи за материални инвестиции.

2. Съгласно т. 1.1.2. допустимо е: Закупуване и инсталиране на оборудване и съоръжения за съхраняване, третиране и оползотворяване на отпадъци/остатъци в резултат на

На база съдържащата се в запитването информация, предоставяме следното разяснение:

1. Както е посочено в раздел 6 от УК, разходите по т. 1 от раздел 14.1 на УК имат за цел подобряване на цялостната дейност, икономическата ефективност и конкурентоспособността на предприятия от хранително-преработвателната промишленост чрез подобряване опазването на околната среда. Разходите по т. 1.1.1 от раздел 14.1 на УК са свързани с пречистване на отделяните в околната среда газове и води от обекта за преработка. Разходите по т. 1.1.3 от раздел 14.1 на УК са свързани с пречистване на отпадъчни и технологични води, с цел повторното им използване в производството.

ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ

	<p>извършената преработка на селскостопански продукти; ; от Раздел 14.1. - 1.1. Разходи за материални инвестиции.</p> <p>В тази връзка, ако имаме налично оборудването за оползотворяване на отпадъка, но имаме нужда от оборудване за предварителното му третиране, това оборудване ще се счита ли за допустим разход.</p> <p>Предварително благодаря!</p>	<p>В тази връзка, инвестиции в „съоръжение за пречистване на входящи води за последващо използване в производството“ не попадат в допустимите разходи по процедурата.</p> <p>2. Поставения въпрос е неясен. Следва да имате предвид, че съгласно дефинициите третиране на отпадък е „<i>събиране, съхранение, оползотворяване или обезвреждане на отпадъците и всички междинни операции, както и повторното им използване за производство на енергия</i>“, а оползотворяването на отпадъка и остатъка от преработката е свързано с използването им като гориво или по друг начин за получаване на енергия. В тази връзка разходите по т. 1.1.2 от раздел 14.1 на УК трябва да са свързани с третиране на отпадъка, с цел използването му за производство на енергия.</p>
<p>Запитване № 12, 30.07.2024 г.</p>	<p>Уважаеми дами и господа,</p> <p>Във връзка с обявената процедура чрез подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-4.018 „Целеви прием за инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ“ по подмярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., моля за следното разяснение:</p> <p>В Условието за кандидатстване, раздел 11.1. Критерии за допустимост на кандидатите, точка 14 гласи „Кандидатите по т. 1 трябва да имат регистриран и действащ обект за преработка на земеделски суровини за получаване на продуктите, описани в Приложение № 5 - Бизнес план.“.</p> <p>Моля за информация къде следва да е регистриран обектът за преработка на земеделски суровини – БАБХ или друга институция? От точка 14 не става категорично ясно, какъв тип регистрация се очаква. Допълнително не всички дейности за преработка подлежат на регистрация.</p>	<p>Изискването по т. 14 от раздел 11.1 се проверява служебно от оценителната комисия за регистрация на обекта в съответните регистри, когато са приложими Закона за храните (ЗХ), Закона за фуражите (ЗФ), Закона за виното (ЗВ) или Закона за маслодайната роза (ЗМР).</p> <p>За обекти за преработка, за които ЗХ, ЗФ, ЗВ и ЗМР не са приложими, се извършва проверка в Националния статистически институт за кода на основната и допълнителните икономически дейности на кандидата за 2023 г., съответстващ на продуктите, описани в Приложение № 5 - Бизнес план. В тези случаи може да се изиска и служебна информация от общината по адрес на регистрация на обекта за преработка, за наличие на въведен в експлоатация/ползване обект за преработка, както и да се извърши посещение и/или проверка на място като част от проверката за административно съответствие и допустимост, за установяване на фактическото съответствие с представените документи.</p>

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

**ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО
ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА
СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ
АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-
2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ**

Моля за пояснение.
Благодаря, предварително!

Дата на публикуване на разясненията от УО 02.08.2024 г.

**Запитване №
13, 31.07.2024
г.**

Здравейте,
във връзка с отворен целеви прием по подмярката, свързан с опазване на околната среда, моля за следното разяснение относно допустимостта на следните инвестиции:
На предприятията от мелничарската и оризарската промишленост са поставени високи екологични норми относно чистотата на въздуха, който излиза от предприятията вследствие на тяхната производствена дейност. В мелничарската промишленост, както и при оризарните при преработката на суровината - в процесите на почистване и разделяне на фракции, се използва въздух. Чрез него се отнемат леките примеси (прах, люспа), но в последствие е необходимо почистването на самия въздух преди изпускането му в атмосферата от запрашването от тези примеси посредством различни системи (основно филтри) за задържане, обратно издухване и утаяване на частиците. Това са скъпо струващи съоръжения, които не добавят стойност към продукта, но предприятията са длъжни да инвестират в тях.
И в тази връзка: допустими ли са инвестиции в оборудване за инсталации за пречистване от праховите частици на отработен въздух преди пускането му в атмосферата в т.ч. циклон филтри и ръкавни филтри и необходимата им окомплектовка (шлюзови агрегати, компресори, вентилатори).

Във връзка с поставените цели и очакваните резултати от подпомагането по процедурата, са определени и допустимите разходи в раздел 14.1 на УК. В т. 1.1 от раздел 14.1 са включени разходи за „Закупуване и инсталиране на оборудване и съоръжения за пречистване на газове или води“. В тази връзка подпомагането е съсредоточено към инвестиции пряко свързани с почистването/пречистването на отделяните в атмосферата газове, към които могат да бъдат отнесени включените в запитването „циклон филтри и ръкавни филтри“, както и свързаното с дейностите по почистване оборудване „шлюзови агрегати, компресори, вентилатори“. Предвид предоставената в запитването информация, правим уточнение, че посочените в запитването „шлюзови агрегати, компресори, вентилатори“ трябва да създават условия по засмукване на замърсени въздух във филтрите, да подпомагат отделяне на утаените прахови частици от филтъра, да подпомагат почистването на филтрите, както и отделянето на пречистения въздух в атмосферата.
В допълнение, уточняваме, че окончателното решение относно допустимостта на разходите ще бъде вземано от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима специфична информация за предприятието и проектното предложение.

**Запитване №
14, 31.07.2024
г.**

Уважаеми дами и господа,
Във връзка с намерение за кандидатстване по процедура BG06RDNP001-4.018 бих желал да получа отговор относно допустимостта на следния вид инвестиция: Мобилен инсинератор за изгаряне на животински отпадъци от съществуваща кланица. Инсталацията е снабдена с необходимата филтрова система за пречистване на газовете, с

Съгласно представената информация, включения в запитването „мобилен инсинератор за изгаряне на животински отпадъци“ е предназначен само за изгаряне на животински отпадъци (биомаса), без процеса да е свързан с производство на енергия за собствено потребление. В тази връзка „мобилен инсинератор за изгаряне на животински отпадъци“ не попада в допустимите разходи от раздел 14.1

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

**ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.018 ПО
ПОДМЯРКА 4.2 „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕРАБОТКА/МАРКЕТИНГ НА
СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ
АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-
2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ**

което значително се намаляват вредните емисии в сравнение с конвенционалното изгаряне на биомасата.
Предварително благодаря за отговора, лека работа.

на УК.

Дата на публикуване на разясненията от УО: 12.08.2024 г.

**Запитване №
15, 05.08.2024
г.**

Уважаеми дами и господа,
Във връзка с обявената процедура чрез подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-4.018 „Целеви прием за инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ“ по подмярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., моля за следното разяснение:
В Условието за кандидатстване, раздел 14.1. Допустими разходи, точка 1.1.2. гласи, че е допустимо „Закупуване и инсталиране на оборудване и съоръжения за съхраняване, третиране и оползотворяване на отпадъци/остатъци в резултат на извършената преработка на селскостопански продукти;“. В раздел Основни термини и дефиниции за целите на процедурата е описано, че третиране на отпадъци е „Събиране, съхранение, оползотворяване или обезвреждане на отпадъците и всички междинни операции, както и повторното им използване за производство на енергия“.

1. От посоченото не става категорично ясно дали „повторното им използване за производство на енергия“ е задължително елемент, за да се приеме, че оборудването е предназначено за съхраняване, третиране и оползотворяване на отпадъци/остатъци в резултат на извършената преработка и попада в обхвата на допустимите разходи съгласно точка 1.1.2. Допустимо ли е предприятие което преработва растителни суровини (етеричномаслени и медицински култури), да закупи компостер чрез който да съхранява, третира и оползотвори отпадъците в резултат на извършената преработка, като ги преобразува в биотор, който се използва за наторяване на собствените биологични земеделски суровини на кандидата?

1. и 2. Съгласно одобрената ПРСР, финансовата помощ по процедурата се предоставя за извършване на инвестиции в производствени сектори, посочени в т. 2 от раздел 13.1 на УК, включително инвестиции за производство на енергия от ВЕИ за собствено потребление, свързано с тези сектори.

Както е посочено и в раздел 6 от УК, в резултат на извършване на инвестициите по т. 1 от раздел 14.1 на УК се очаква да бъде постигнат значителен екологичен ефект от производството в страната и инвестиции, свързани с намаляване на вредните емисии при използване на технологии за производство на топлинна енергия и производството на енергия от възобновяеми енергийни източници.

Съгласно дефинициите в УК, третирането и оползотворяването на отпадъците е свързано с използването им като гориво или по друг начин за производство на енергия.

В тази връзка инвестициите по т. 1.1.2 от раздел 14.1 на УК могат да включват оборудване и съоръжения, които предшестват/подпомагат инвестициите по т. 1.1.4 и/или 1.1.5 от раздел 14.1 на УК. Разходите по т. 1.1.2 от раздел 14.1 на УК попадат в хипотезата на т. 3 от раздел 13.1 на УК и за тези разходи трябва да са изпълнени условията на т. 13-19 от раздел 13.2 на УК.

По отношение на въпрос № 2 от запитването, следва да имате предвид, че разясненията по реда на чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕФСУ се предоставят по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати.

В допълнение инвестиции, с които да се „третира и

	<p>2. В случай че посоченото не е допустимо бихте ли дали пример за инвестиции в оборудване за съхраняване, третиране и оползотворяване на отпадъци/остатъци в резултат на извършената преработка при което процесът е свързан с производство на енергия за собствено потребление и е приложимо за внедряване при предприятията извършващи преработка на растителни суровини?</p> <p>Благодаря, предварително!</p>	<p>оползотвори отпадъците в резултат на извършената преработка, като ги преобразува в биотор“, който е нов продукт, не са свързани с производствените сектори, посочени в т. 2 от раздел 13.1 на УК, включително инвестиции за производство на енергия от ВЕИ за собствено потребление, свързано с тези сектори.</p>
<p>Запитване № 16, 06.08.2024 г.</p>	<p>Уважаеми дами и господа, Във връзка с обявената процедура чрез подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-4.018 „Целеви прием за инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ“ по подмярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., моля за следното разяснение: Моля за информация коя възможност следва да избере кандидат в Приложение 2 Основна информация, точка 5. Вид на кандидата съгласно т. 1 от раздел 11.1 на Условието за кандидатстване при условие, че едновременно отговаря на две от допустимите категории, а именно: •Кандидатът (юридическото лице) е регистрирани земеделски стопани и •Юридическо лице извършвало дейности по преработка на селскостопански продукти Благодаря, предварително!</p>	<p>Съгласно т. 1 от раздел 11.1 на Условието за кандидатстване „Финансова помощ по процедурата се предоставя на: а) регистрирани земеделски стопани, и/или б) групи или организации на производители, признати от министъра на земеделието и храните и извършвали дейност без прекъсване през последните 36 месеца към датата на подаване на проектното предложение, и или в) еднолични търговци и юридически лица, различни от кандидатите по т. 1, буква „а“ и т. 1, буква „б“, които са извършвали дейности по преработка на земеделски суровини без прекъсване през последните 36 месеца към датата на подаване на проектното предложение.“. В случай, че кандидатът попада в две от изброените категории, при попълване на т. 5 „Вид на кандидата съгласно т. 1 от раздел 11.1 на Условието за кандидатстване“, в Приложение 2 Основна информация, кандидатът сам определя като какъв да кандидатства по процедурата. При избор на вида на кандидата следва да се съобразите и с изискванията по т. 3 от раздел I. „Срок за изпълнение на одобрения проект и мониторингов период“, т. 1 от „Критерии за допустимост, раздел II „Критерии за допустимост, критерии за оценка ангажименти и други задължения на бенефициентите“ на Условието за изпълнение и чл. 12 от административния договор.</p>
<p>Запитване № 17, 07.08.2024 г.</p>	<p>Уважаеми дами и господа, Допустим кандидат ли е дружество, отговарящо на условията за допустимост, и чиято основна дейност е свързана с производството на храни за домашни любимци? Основните суровини за производството на посочените храни са включени</p>	<p>Допустимите производствени сектори, свързани с преработката/маркетинга на земеделски суровини от първичното селскостопанско производство, са посочени в т. 2 от раздел 13.1 на УК. Съгласно т. 5 от раздел 13.1 на УК: „Съответствието на проектните предложения със секторите се определя въз</p>

	<p>в Приложение 1 - житни и други зърнени култури и месо и субпродукти от животински произход, зеленчуци, витамини, минерали и други добавки. След процеси на преработка крайният продукт е гранули за храна на животни.</p>	<p><i>основа на селскостопанските продукти, за чиято преработка и/или маркетинг се кандидатства, както и получените крайни продукти“</i></p> <p>В тази връзка и в контекста на поставения въпрос, дейностите включени в проектното предложение, свързани с производството на „храни за домашни любимци“ не попадат в допустимите производствени сектори, посочени в т. 2 от раздел 13.1 на УК.</p>
<p>Запитване № 18, 07.08.2024 г.</p>	<p>Здравейте,</p> <p>Моля за следното разяснение: В т.14.1. Допустими разходи са посочени: 1.1.4. Закупуване и инсталиране на инсталации за производство на енергия от ВЕИ за собствено потребление и собствени нужди, включително биомаса; 1.1.4.1. Закупуване и инсталиране на съоръжения за локално съхранение на произведената енергия (батерии) към съществуващи фотоволтаични системи. Допустимо ли е да се предложат за финансиране и двата вида разходи в един проект: да се изгради инсталация за производство на енергия от ВЕИ за собствено потребление и собствени нужди в комбинация със съоръжения за локално съхранение (батерии)?</p>	<p>Разходите по т. 1.1.4 от раздел 14.1 на УК включват и разходи за доставка и монтаж на фотоволтаични системи за производство на енергия за собствено потребление/собствени нужди, които съобразно начина им на свързване, могат да включват и съоръжения за локално съхранение на произведената енергия (батерии). Обръщаме внимание, че в Приложение № 6 към УК е определен разход за доставка и монтаж за „Автономни фотоволтаични (соларни) системи“, включващ и съоръжения за локално съхранение на произведената енергия (батерии).</p> <p>В тази връзка при заявени в проектното предложение разходи за закупуване и инсталиране на фотоволтаични системи, не е допустимо да се включват и разходи по т. 1.1.4.1 от раздел 14.1 на УК, които са предназначени за монтаж само към съществуващи фотоволтаични системи.</p>
<p>Запитване № 19, 07.08.2024 г.</p>	<p>В допълнение към въпрос Q018: Допустимо ли е кандидат да предложи за финансиране съоръжения за съхранение на електрическа енергия (батерии) към съществуваща ФЕЦ и едновременно с това да предложи за финансиране инсталиране на нова инсталация за производство на енергия от ВЕИ?</p>	<p>В допълнение към Ваше запитване № 18 от 07.08.2024 г., правим уточнение, че при включване в проектното предложение на разходи по т. 1.1.4 от раздел 14.1 на УК за доставка и монтаж на фотоволтаични системи за производство на енергия за собствено потребление/собствени нужди е допустимо и включване на разходи по т. 1.1.4.1. от раздел 14.1 на УК, които да се монтират към съществуваща фотоволтаична система.</p> <p>В допълнение, уточняваме, че окончателното решение относно допустимостта на разходите ще бъде вземано от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима специфична информация за предприятието и проектното предложение.</p>
<p>Запитване № 20, 08.08.2024 г.</p>	<p>Здравейте,</p> <p>Молим за разяснение относно допустимостта на следните видове разходи в рамките на настоящата процедура:</p>	<p>Във връзка с поставените въпроси, предоставяме следната информация:</p>

1. Допустимо ли е закупуването на машина за изсушаване и охлаждане на експелер, която да пречиства изпускания въздух по време на процеса като оборудване за пречистване на газове или води спрямо т. 1.1.1 от Раздел 14.3?

Оборудването охлажда с въздух горещия продукт в процеса на преработка, като успоредно с това пречиства изпускания въздух, замърсен с прахови частици от продукта, което не го постигаме в текущата технология. С негова помощ ще намалим вредните емисии от този процес.

2. Допустимо ли е закупуването на озониращата система за пречистване на изпускания въздушни потоци от производствената инсталация като оборудване за пречистване на газове или води спрямо т. 1.1.1 от Раздел 14.3?

Изграждането на озонираща система ще допринесе като дълготрайно и качествено решение за озониране и пречистване на изпускания газове. Премахването на ароматните образувания от преработката на суровините подобрява качествата на въздуха (намалява миризмите) в района и средата за работа на служителите.

3. Допустимо ли е закупуването на декантер за обезводняване на утайката от пречиствателна станция за отпадни води като оборудване за пречистване на газове или води спрямо т. 1.1.1 от Раздел 14.3?

Декантерните центрофуги за обезводняване на утайки имат съществен принос към устойчивото развитие на околната среда и пречистването на отпадните води. Иновативната конструкция предоставя висока производителност през цялото време, като едновременно с това намалява общото потребление на енергия. Това съществено подобрене води до голямо намаляване на емисиите на CO₂.

Благодарим предварително!

1. В случай, че чрез машината се извършва „изсушаване и охлаждане на експелер“ и не е предназначена пряко само с почистването/пречистването на отделяните в атмосферата газове, същата не изпълнява заложените в раздел 6 от УК цели и резултати и не попада в допустимите разходи по процедурата.

2. Във връзка с поставените в раздел 6 от УК цели и очакваните резултати от подпомагането по процедурата, са определени и допустимите разходи в раздел 14.1 на УК. В т. 1.1 от раздел 14.1 са включени разходи за „Закупуване и инсталиране на оборудване и съоръжения за пречистване на газове или води“. В тази връзка подпомагането е съсредоточено към инвестиции пряко свързани с почистването/пречистването на отделяните в атмосферата газове.

Съгласно информацията в запитването, чрез „озониращата система“ се „...подобрява качествата на въздуха (намалява миризмите) в района и средата за работа на служителите“. След като разгледа изискванията на националното законодателство свързано с опазване на околната среда, УО изразява следното становище:

В националното екологично законодателство няма поставени изисквания относно недопускане на неприятни миризми, с изключение на:

Закона за опазване на околната среда (ЗООС) – дейност свързана с образуване и/или третиране на отпадъци;

Наредба №6 от 27 август 2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци;

Наредба №4 от 5 април 2013 г. за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци;

Наредба №Н-4 от 2.06.2023 г. за условията и изискванията, на които трябва да отговарят площадките за съхраняване или третиране на отпадъци, за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци и за транспортиране на производствени и опасни отпадъци.

Инвестицията в „озонираща система“ не допринася за постигане на целите на процедурата за постигане на

		<p>значителен екологичен ефект от производството в страната и инвестиции, свързани с намаляване на вредните емисии, предвид, че националното законодателство не определя неприятните миризми, като влошаващи качеството на атмосферния въздух. В тази връзка инвестицията не попада в обхвата на допустимите разходи по процедурата.</p> <p>3. Описаните инвестиции за закупуването на „декантер за обезводняване на утайката от пречиствателна станция за отпадни води“ могат да попаднат в допустимите разходи по т. 1.1.1 от раздел 14.1 на УК, в случай че са предназначени за обезводняване на утайките, отделени при пречистването на отпадъчните води в пречиствателната станция на обекта за преработка.</p> <p>В допълнение, следва да имате предвид, че разясненията по реда на чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕФСУ се предоставят по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати.</p> <p>В допълнение, уточняваме, че окончателното решение относно допустимостта на разходите ще бъде вземано от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима специфична информация за предприятието и проектното предложение.</p>
<p>Запитване № 21, 08.08.2024 г.</p>	<p>Уважаеми дами и господа,</p> <p>В УК е записано - раздел 11.1. Критерии за допустимост на кандидатите, т. 14: "Кандидатите по т. 1 трябва да имат регистриран и действащ обект за преработка на земеделски суровини за получаване на продуктите, описани в Приложение № 5 - Бизнес план."</p> <p>В случай че кандидатите извършват преработка, която не подлежи на регистрация в БАБХ, какъв вид регистрация трябва да има обекта? Пример - преработката на някои технически и медицински култури не подлежи на регистрация.</p>	<p>Моля да се запознаете с публикувания отговор на запитване № 12 от 30.07.2024 г. :</p> <p><i>„Изискването по т. 14 от раздел 11.1 се проверява служебно от оценителната комисия за регистрация на обекта в съответните регистри, когато са приложими Закона за храните (ЗХ), Закона за фуражите (ЗФ), Закона за виното (ЗВ) или Закона за маслодайната роза (ЗМР). За обекти за преработка, за които ЗХ, ЗФ, ЗВ и ЗМР не са приложими, се извършва проверка в Националния статистически институт за кода на основната и допълнителните икономически дейности на кандидата за 2023 г., съответстващ на продуктите, описани в Приложение № 5 - Бизнес план. В тези случаи може да се изиска и служебна информация от общината по адрес на регистрация на обекта за преработка, за наличие на въведен в експлоатация/ползване обект за преработка, както и да се извърши посещение и/или проверка на място</i></p>

		<p><i>като част от проверката за административно съответствие и допустимост, за установяване на фактическото съответствие с представените документи.“</i></p>
<p>Запитване № 22, 08.08.2024 г.</p>	<p>Уважаеми дами и господа, В УК е записано - раздел 11.1. Критерии за допустимост на кандидатите, т. 14: "Кандидатите по т. 1 трябва да имат регистриран и действащ обект за преработка на земеделски суровини за получаване на продуктите, описани в Приложение № 5 - Бизнес план." Има ли изискване за какъв период следва да бъде тази регистрация, така както е изисването от 36 месеца за ЗП и преработватели? Или е достатъчно регистрацията на обекта да е направена преди подаване на проектното предложение?</p>	<p>Изискването по т. 14 от раздел 11.1 се счита за изпълнено, когато към датата на подаване на проектното, кандидатът има регистриран и действащ обект за преработка на земеделски суровини за получаване на продуктите, описани в Приложение № 5 - Бизнес план. Обръщаме внимание, че за кандидата трябва да е изпълнено и условието по т. 1, 2 и/или т. 3 от раздел 11.1 от УК. Моля да се запознаете и с отговор на Запитване №12 от 30.07.2024 г.: <i>„Изискването по т. 14 от раздел 11.1 се проверява служебно от оценителната комисия за регистрация на обекта в съответните регистри, когато са приложими Закона за храните (ЗХ), Закона за фуражите (ЗФ), Закона за виното (ЗВ) или Закона за маслодайната роза (ЗМР). За обекти за преработка, за които ЗХ, ЗФ, ЗВ и ЗМР не са приложими, се извършва проверка в Националния статистически институт за кода на основната и допълнителните икономически дейности на кандидата за 2023 г., съответстващ на продуктите, описани в Приложение № 5 - Бизнес план. В тези случаи може да се изиска и служебна информация от общината по адрес на регистрация на обекта за преработка, за наличие на въведен в експлоатация/ползване обект за преработка, както и да се извърши посещение и/или проверка на място като част от проверката за административно съответствие и допустимост, за установяване на фактическото съответствие с представените документи.“</i></p>
<p>Запитване № 23, 08.08.2024 г.</p>	<p>Здравейте, Дружеството ни е допустим кандидат по процедурата, отговаряйки на всички условия за допустимост. Въпросът ни касае искане за допълнително разяснение и внасяне на яснота по следния текст от условията за кандидатстване: т. 1.1.4.1. Закупуване и инсталиране на съоръжения за локално</p>	

съхранение на произведената енергия (батерии) към СЪЩЕСТВУВАЩИ фотоволтаични системи; от раздел 14. „Категории разходи, допустими за финансиране“ .
По начина, по който е разписана т. 1.1.4.1 , оставаме с впечатление, че можем да кандидатстваме за Съоръжения за локално съхранение на енергия САМО ако имаме вече изградена и въведена в експлоатация фотоволтаична инсталация в дружеството(СЪЩЕСТВУВАЩА).
В тази връзка, отправяме следните искания за разяснения:

- 1.Моля за еднозначен отговор на гореописаното от нас - правилно ли тълкуваме допустимостта на този разход(батериите) и условията, при които той би се приел за допустим от оценителната комисия(само ако имаме ВЕЧЕ СЪЩЕСТВУВАЩИ фотоволтаични системи) ?
2. Моля за еднозначен отговор - можем ли да кандидатстваме за ВЕИ и батерии за локално съхранение на електроенергия(комбиниран проект), в случай, че към момента дружеството ни няма изградена(СЪЩЕСТВУВАЩА) фотоволтаична централа?
3. Можем ли да кандидатстваме САМО за ВЕИ за собствено потребление по настоящата процедура като единствен разход , заложен в проектното предложение, в случай, че към момента нямаме изградена фотоволтаична централа и инвестицията ни напълно отговаря на потреблението на електроенергия, което може да бъде доказано с анализ от правоспособно лице?

Благодарим предварително!

1. Разходите по т. 1.1.4.1 от раздел 14.1 на УК са допустими само, когато към обекта за преработка има съществуваща фотоволтаична система. С тези разходи се предоставя възможност за увеличаване на капацитета за съхранение на произведената енергия.
2. Разходите по т. 1.1.4 от раздел 14.1 на УК включват и разходи за доставка и монтаж на фотоволтаични системи за производство на енергия за собствено потребление/собствени нужди, които съобразно начина им на свързване, могат да включват и съоръжения за локално съхранение на произведената енергия (батерии). Обръщаме внимание, че в Приложение № 6 към УК е определен разход за доставка и монтаж за „Автономни фотоволтаични (соларни) системи“, включващ и съоръжения за локално съхранение на произведената енергия (батерии).
3. По процедурата е допустимо да бъдат заявени само разходи по т. 1.1.4 от раздел 14.1 на УК.